
Slægtsbiblen

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Slægtsbiblen

4

Slægtsbiblen

Slægtsbiblen

Jp. 11/12 38[1]

Slægtsbibelen

Af Kaj Munk.

DER KOM en Domkirke ind ad Døren til mig, indpakket i graat Papir. Jeg har staaet i Peterskirken i Rom, men denne, som Posten bragte mig paa Cyklestyret, var større. Og saa var den dansk. Og til at købe for enhver, der kan skrabe en to-tre Hundrede Kroner sammen. Den ligger og lyser henne paa Skrivebordet nu. BIBELEN er der trykt med gyldne Bogstaver paa det mægtige Skindbinds Ryg. Paa dets Forside straalder den korsfæstede mellem Profeternes Raab i den gamle Pagt og Englenes Sang i den nye. Og naar mine Hænder ærbødigt har løsnet de to Messingspænder, kan jeg lukke mig ind i alle Bøgers Domkirke, hvor Aartusinders rigest aandsbaarne Tale tordner og hvisker mig i Møde, og Aartusinders Stormestre har ladet sig fylde af denne Tale for at klæde den i Linier og Farver.

Denne Slægtsbibel, denne Billedbibel, Som Hasselbalchs Forlag sammen med Kappels har - man fristes til at sige: skabt til Danmark (og lagt Vejen over Nordens ypperste grafiske Etablissement, Åhléns og Åkerlunds i Stockholm, til Reproduktionerne i den) er en ren Grundtvigskirkebedrift: Kirken har atter Mod til at sige Folket, at dens Aand er ikke blot i den stille Susen, men ogsaa i det fremfarende vældige Vejr.

*

Hvad er det, man har sagt om Bibelen? At den er Verdens mest udbredte og mindst læste Bog. Der er noget om det:

*”Og saa Guds Ord i Hyldekrog,
hvor bundet hardt i Spændebog
det ligger som en Fange”*,

kvad ifølge Grundtvig allerede fester Ole Wind. Den findes i de tusinde Hjem, gør den ærværdige Bog; men den fører en upaaagtet Tilværelse. Bitte Brudstykker læses op af den om Søndagene i Kirken. Teologerne tvinges til at lære udenad af den af Hensyn til en Eksamen, hvor man bliver ”hørt” i den. De kristne Handelsrejsende har en Forening, der køber Bibler til Fremlæggelse paa Hotelværelser. (Dér har Trykkeriet den Fortjeneste.) Saa er der nogle Oxfordfolk, der misbruger den til deres stille Timer og Førelsessuggestioner, og nogle Missionsfolk, der misbruger den som et Billethul til at løse Pladskort for deres Medmennesker til Helvede. Og endelig er der nogle Oxfordfolk og nogle Missionsfolk og nogle alle andre Slags Folk, og saa Eduard Geismar, der bruger den paa forsvarlig Maade, f. Eks. ved at lade den tale til sig, som det ene Menneske kan tale til det andet - og pludselig

hører man Guds Røst igennem det.

Denne Maade er retskaffen og sund. Det er i Bibelen ikke Gud, der taler, men Profeten Jesajas eller Evangelisten Markus. Maanen skjærer paa Hellesø, sagde Aakjær. Maaske vi selv staar i Skygge, saa vi ikke kan se Maanen. Altsaa er det kun Søen, vi ser, Søen, der er belyst af Maanen. Og somme Tider kan det drivende og ilende Vand blive saa stille, at vi ser Maanens Spejlbillede i det saa klart, som om vi saa den selv.

Ære være Eduard Geismar, der lærte os unge Studenter at omgaas Bibelens Skikkelser paa kammeratlig Fod. Alligevel er den saa pinagtigt protestantisk regnet ud, denne Façon. Lidt i Smag med at lade David og St. Peder tale moderne Slang. Bibelen er Protestanternes Bog, men Gud være lovet er den dog ogsaa Katolikkernes. Og dette er Forskellen mellem Katolikker og Protestanter (og hvor bliver jeg dog lykkelig i dette Øjeblik ved, at det pludselig gaar op for mig!), at Katolikerne har ikke Raad til at være andet end Katolikker, men vi Protestanter har Raad til paa eengang at være baade Lutheranere og Katolikker.

Den nye Bibel præsenterer sig da som det, den er: den katolsk-protestantiske, den kristne Religions Bog. Mannapilleren kan, om han vil, liste sig ind i den og stjæle et Ord for Dagen. Det staar der altsammen, hvad der skal staa, og trykt, saa man kan læse det, og som man gider læse det. Romanslugeren kan ogsaa frit træde ind, værsearti, læs om David, hans Pigehistorier eller hans Besvær med at være Diktator, han, der havde faaet Pligt til at være det og slet ikke egnede sig til det - oh, deri findes ikke aktuellere Stof. Og den, der søger Opbyggelse, stil dig mellem Salmernes Søjler eller knæl foran et Kristusbillede! Men sæt man nu søgte Opbyggelse, men ogsaa mere endnu: Oplevelse, den Opbyggelse, der er Oplevelse, sandelig, den er ogsaa at finde her! Det er godt nok med en Lommebibel, men det er ogsaa godt med en Bibel, der kan have En selv i Lommen. Se, se, man havde jo næsten glemt, hvor rig, hvor vældig, hvor utrolig den var, den Troens Bog. En uforskammet og bornert Tid, der vil gøre Guds Kirke til en politisk Sekt paa Jorden og regne os for en Afkrog af Menneskeheden, var paa Vej til at faa os bildt ind, at Bibelen er Kolportage, et Missionshusskrift, Tryksag fra Lohse.

Men Bibelen er Bibelen! Værsgod, mine Herrer Mukkere og Skumlere, kom og lav os en bedre. Saa skal vi give jer et Hurra.

Saadan lægger den ud Side 1, Linie 1:

I Begyndelsen skabte Gud Himlen og Jorden.

Og saadan slutter den Side 993, anden Spalte nederst paa Siden:

Han, som vidner disse Ting, siger: "Ja, jeg kommer snart!" - Amen. Ja, kom Herre Jesus.

Fra Skaberen lægger første Haand paa Værket, indtil Dommeren dages over det, spænder dette fabelagtige Værk. Hele Menneskehedens Levnedsløb er anskuet over dens Sider. Hatten af, I Smaafolk, for Bøgernes Bog

*

De siger i Tyskland, at det gamle Testamente er en Bog om og af Jødeschnause og derfor lige til at forbyde som Læsning for nordiske Sjæle. Ak, hvor tager de fejl. Var Jakob og var Jeremias end nok saa meget Semitter - det, der har givet dem Plads i Verdens Bibel, er dog,

at de først og fremmest er Mennesker. Vi kender os selv i dem. Det er vor Historie, de fortæller os. Derfor lyser vore Børns Øjne, første Gang de hører om Josef og om David, derfor har ingen Kunstner ned gennem Tiderne følt sig for stor til at gaa til Hebræerne for at finde sig selv. Og Malere, Billedhuggere, Træskærere har ufortrødent gengivet Bibelens Scener med deres egen Tids og deres eget Steds Ansigter og Klædedragt og Manerer og handlet rigtigt deri og triumferer dermed over vor Tids bundløse Fordummelse og Egensindighed.

*

Saa meget om Scenerierne fra det gamle Testamente derinde i Domkirken. Og det nye, hvordan med det? Er Jesus ikke Tømreren, Omgangsfælle med Fiskere og Smaahandlende, Æselsrytter, født i en skidden Stald og død paa et lumpent Kors? Egner han sig som koloreret Billede i et Pragtværk? Er vi ikke ved at drive Pengehalløj i Tempelforgaarden igen? Lad de livsbekræftende græske Guder med deres Eventyr med Helte og skønne Prinsesser foregøgles os i Marmor og farvefyrige Gevandter, men lad den nøjsomme, strenge Profet fra Judæas solsvidende Bjerger staa for os i sit Ords enkle indtrængende Alvor og dermed nok!

Sligt lader sig sige. Men atter gaar jeg ind i Bibelens Domkirke og mindes der ikke blot om, hvad han var, men om, hvad han ogsaa var. Ja, kom kun, I Kunstnere, se, hvad de Store før jer inspireredes til herinde - og bliv grebne, henvørte, vovende som de, saa I ser, I behøver ikke at ty til Saxogade for at finde Armod og Angst og graa Død, saa lidt som at fare til Hellas for at se Livsglæde og Mangfoldighed, Styrke og Sejr. Kald paa Duen, der sprængte Himlen, da Gudesønnen helligede Flodens blaa Vande ved at lade dem hellige ham. Tegn os den kaade unge Mester som magister bibendi ved Soldet i Kana! Mal den ranke Fører, der højt fra Bjerget raaber sine udødelige Ord ned over de farvespraglede lyttende Tusinder i Dalens grønne Græs! Før os op paa Forklarelsens Tinde, hvor han færdedes som Førstemand mellem Jævnige sammen med Fortidens Største. Og har i Farver nok paa Paletten og Mod nok i Bringen, saa giv os et Paaskegry, hvis straalende Regnbueglans gør os paa engang blinde og dog saa klarsynede, at vi gennemskuer selv Dødens Nat.

Kaj Munk.